

τεῦχος 87, Σεπτέμβριος - Ὀκτώβριος 1981

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

ΥΓΕΙΑΣ
ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
Ε.Σ.Δ.Ε.Ν.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

ΕΚΔΟΤΗΣ

Ἐθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Ἑλληνίδων
Νοσοκόμων

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Δημητρίου - Β. Λανάρα -
Μ. Μαλγαρινοῦ-Χ. Ρούσσου

*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

Μαρία Μαλγαρινοῦ
Ἀνωτέρα Σχολή Ἀδελφῶν
Νοσοκόμων

Σεβαστουπόλεως 16. Ἀθήναι

*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Ἀθαν. Ἀθανασόπουλος
Ρήγα Παλαμήδου 5
Τηλέφ. 3219306 Ἀθήναι

*

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἐμβάσματα - Ἐπιταγές

Περιοδικό

«Νοσηλευτική»

Γραφεῖα: Πύργος Ἀθηνῶν
Γ' κτίριον Π: 1α Ἀθήναι 610
Τηλέφ. 7702861

*

Τιμή Τεύχους Δρχ. 50
Γιὰ σπουδάστριες Δρχ. 25
Ἐτήσια συνδρομή Δρχ. 300
Ἐτήσια συνδρομή ἐξ. \$10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. 17ον Συνέδριον τοῦ Διεθνοῦς
Συμβουλίου Ἀδελφῶν (I.C.N.) .
Ἀφροδίτης Ραγιαῖ 308
2. Φιλοσοφία τῆς Νοσηλευτικῆς:
Θησαυρὸς Ἠθικῶν Ἀξιῶν.
Βασιλικῆς Α. Λανάρα 324
3. Πορίσματα 4ης Συσκέψεως τῆς
Ὁμάδος Ἐργασίας Ἀδελφῶν Ἐ-
ρευνητριῶν Εὐρώπης 331

17^{ΟΝ} ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΔΕΛΦΩΝ (I.C.N.)

Εἰς τὸ Λὸς Ἀντζελες Καλιφορνίας τῶν Η.Π.Α.

28 Ἰουνίου — 3 Ἰουλίου 1981

ΘΕΜΑ: ΥΓΕΙΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ - ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΝ

Δρ. ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΡΑΓΙΑ

Διευθύντρια Σπουδῶν Ἀνωτ. Σχολῆς Ἀδελφῶν
τοῦ Θεραπευτηρίου «Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἐξ χιλιάδες Ἀδελφοὶ ἀπὸ 93 χώρας ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Λὸς Ἀντζελες Καλιφορνίας διὰ τὸ ἡμέτερον Διεθνὲς Νοσηλευτικὸν Συνέδριον μὲ θέμα:

ΥΓΕΙΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ - ΠΡΟΚΛΗΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΝ

Ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα ἐπήγαμε 35 Ἀδελφοί.

Ἵπεύθυνον καὶ δύσκολον ἔργον ἢ περίληψις, ἢ σύνθεσις, ἢ προβολή καὶ ἢ ἐνεργοποίησις ὅλων ὅσα ἔλαβον χώραν εἰς αὐτὸ τὸ πολυδιάστατον, κοσμοπολιτικὸν καὶ πολύγλωσσον Συνέδριον μὲ τὸν σπουδαῖον σκοπὸν: ΥΓΕΙΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ.

Συγκεντρώθημεν εἰς τὸ ἀπέραντον κέντρον συνεδριάσεων τοῦ Λὸς Ἀντζελες, διὰ νὰ συνεχίσωμεν τὴν ἱστορίαν τῆς ὀργανωμένης αὐτῆς νοσηλευτικῆς κοινότητος, ἢ ὅποια εἶναι διεσπαρμένη εἰς ὅλην τὴν γῆν.

Ὀλόκληρον βιβλίον τὸ ἡμερολόγιον τῶν ἐργασιῶν, πλουσιώτατον εἰς νοσηλευτικὰ προγράμματα, ἠλέκτρισε τὴν προσοχήν μας. Ἐνας λαδύρινθος 175 περίπου ἐκθέσεων — πανεπιστημιακῶν προγραμμάτων, νοσοκομειακῶν συστημάτων, ἐκδόσεων νοσηλευτικῶν βιβλίων, ἰατρικῆς τεχνολογίας κ.ἄ. — μᾶς ἠχμαλώτισε κυριολεκτικῶς. Ἀμέτρητοι ἀνεπίσημοι συναντήσεις καὶ γεύματα — ἰδιαίτερα διὰ τὰς ἀποφοίτους κάθε Πανεπιστημίου — μᾶς ἐκίνησαν τὸ ἐνδιαφέρον καὶ μᾶς ἐχαροποίησαν. Παλαιαὶ φίλαι ἀνεξωπυρώθησαν καὶ νέα φίλαι ἐδημιουργήθησαν. Συνηγήσαμε καθηγητρίαις μας, συμμαθητρίαις μας καὶ ἄλλας φίλας Ἀδελφάς καὶ ἐγνωρίσαμε πολλὰς ἡγετικάς διεθνεῖς νοσηλευτικάς προσωπικότητας.

Ἀρχαῖα καὶ σύγχρονα νοσηλευτικὰ ἐνδιαφέροντα ἐξωτερικεύθησαν. Σημαντικαὶ πληροφορίες ἀντηλλάγησαν καὶ νέα ἰδέαι διεσταυρώθησαν. Ὑψηλὰ ὄνειρα καὶ ὀραματισμοὶ ἐπλάσθησαν. Σχέδια κατεστρώθησαν καὶ ἕνα εὐρὸν φάσμα συνασθημάτων ἐξεδηλώθη ἀπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν, τὴν ἀμφισβήτησιν καὶ τὴν ἀπογοήτευσιν μέχρι τὴν πίστιν, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα, ὅπως τὴν ἐκφράζει ὁ Μπολέτσης:

«ἀγνάντια πάντα στ' ὄραμα
μ' ὅποιον καιρὸ ἐγάντια».

Κάθε μιά μας δεδαίως ἔζησε αὐτὸ τὸ πανόραμα μὲ τὸν ἰδικόν της τρόπον· τὸ ἐρμήνευσε ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀτομικῶν της ἐμπειριῶν καὶ τοῦ ἰδιαιτέρου νοσηλευτικοῦ της προσανατολισμοῦ· καὶ θὰ διώσῃ ἀσφαλῶς τὰς ἐπιδράσεις του εἰς τὸ προσωπικόν καὶ νοσηλευτικόν ἐπίπεδον κατὰ μοναδικόν τρόπον, ὅπως καὶ μίᾳ ἄλλῃ Ἀδελφῇ.

Ἐν τούτοις μέσα εἰς αὐτὰ τὰ πολυάριθμα καὶ ποικίλα γεγονότα καὶ ἐρεθίσματα διακρίνεται ἓνα κοινὸν ρεῦμα καὶ πνεῦμα, ἓνας ἐνιαῖος σκοπός, μίᾳ σαφῆς περὶα καὶ ἀποστολή. Αὐτὸ ἐπιδιώκει νὰ παρουσιάσῃ τὸ ἄρθρον αὐτὸ μὲ μίαν ἐκλεκτικὴν ἐπισκόπῃσιν, ἐπεξεργασίαν, σύνθεσιν, Ἑλληνικὴν καὶ πνευματικὴν θεώρησιν, καὶ τέλος μὲ τὴν προδιαγραφὴν τοῦ ὀρίζοντος, ὁ ὁποῖος προεβλήθη κατὰ τὸ κλείσιμον τοῦ Συνεδρίου.

Τὴν σοφὴν ὁδηγίαν «ἀπὸ Θεοῦ ἄρχεσθαι» ἐφήρμοσε καὶ τὸ Διεθνὲς αὐτὸ Συνέδριον.

Τὴν Κυριακὴν 28 Ἰουνίου τὸ πρωὶ ἔγινε μίᾳ διαθρησκευτικῆ τελετῇ εἰς τὴν αἴθουσαν συνεδριάσεων μὲ ὀμιλίαν ἐνὸς Ἀμερικανοῦ Θεολόγου καὶ μὲ πρόγραμμα ὀργανικῆς μουσικῆς καὶ θρησκευτικῶν ἀσμάτων. Δί περισσότεραι Ἑλληνίδες Ἀδελφαὶ ἐπήγαμεν εἰς τὸν Ὀρθόδοξον Ἑλληνικὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ παρικολουθήσαμε τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν. Ἡὐχαριστήσαμε τὸν Θεὸν καὶ ἐζητήσαμε χάριν καὶ προστασίαν καθὼς καὶ εὐδωσίαν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου.

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟΣ ΤΕΛΕΤΗ

Ἡ ἐναρκτήριος τελετῇ ἦτο φαντασμαγορικῆ. Εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Συνεδρίου εἶχον στηθῆ ὄλαι αὶ σημαῖαι τῶν χωρῶν μελῶν καὶ τὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου μὲ χρω-

ματιστά γράμματα εἰς τὴν Ἀγγλικήν, Γαλλικήν καὶ Ἰσπανικήν, τὰ ὅποια ἐτονίζοντο μὲ ἰδιαίτερον φωτισμόν. Δύο μεγάλοι κινητοὶ προβολεῖς κατηύθυνον τὴν προσοχὴν τῶν συνέδρων εἰς τὸ ἐκτελούμενον προγράμματος. Συντονιστὴς καὶ ἐκφωνητὴς ἦτο ἕνας ἀξιωματικὸς τοῦ Σώματος Ἀδελφῶν τοῦ Ναυτικοῦ μὲ στρατιωτικὴν ναυτικὴν στολήν.

Ὅλαι αἱ συνέδροι ὄρθαι. Ἀπὸ τὸ βάθος τῆς αἰθούσης 4 ἀμερικανοὶ στρατιῶται σημαιοφόροι ἔφεραν ἔμπρὸς εἰς τὴν ἐξέδραν καὶ ἔστησαν τὴν σημαίαν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὴν σημαίαν τοῦ I.C.N. Ἡ μουσικὴ ἔπαιζε τὸν ἔθνικόν ὕμνον τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐν συνεχείᾳ, ἐνῶ ἡ μουσικὴ ἔπαιζεν ἐμβατήρια, ἔγινεν ἐκφώνησις προσκλητηρίου τῶν ἐπιστήμων καὶ τῶν Ἀδελφῶν ἐκπροσώπων τῶν Ἐθνικῶν Συνδέσεων τῶν μελῶν - χωρῶν, καὶ τῆς Ἑλλάδος. Αἱ Ἑλληνίδες ἐκπρόσωποι ἦσαν αἱ δεσποινίδες Σταυρούλα Παπαμικρούλη καὶ Βασιλικὴ Λανάρα. Ἐκαλεῖτο ἡ χώρα π.χ. Ἑλλάς καὶ παρήλαυγον δύο ἐκπρόσωποι τῆς χώρας μὲ ἔθνικὰς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνδυμασίας καὶ μὲ συνοδείαν ἀπὸ Ἀμερικανίδας σπουδαστρίδας Ἀδελφὰς ἐν στολῇ. Ἡ πομπή, φωτιζομένη ἀπὸ τοὺς προβολεῖς, ἤρχιζεν ἀπὸ τὸ βάθος τῆς αἰθούσης, ἐπροχώρει εἰς κεντρικὸν διάδρομον καὶ ἐτελείωνεν ἔμπρὸς εἰς τὴν ἐξέδραν, ὅπου ἐλάμβανον τὰς καθωρισμένας θέσεις των οἱ ἐκπρόσωποι αὐτοί.

Ἡ μεγαλοπρεπὴς καὶ συγκινητικὴ αὐτὴ παρέλασις μᾶς ὑπενθύμισεν ὅτι εἴμεθα μεταξὺ μας διαφορετικαὶ ἀλλὰ ἠνωμένα. Ἐκπροσωποῦμεν τὰ ἔθνη, τὰς φυλάς, τὰς ἰδεολογίας, τοὺς θρησκευτικὰς προσανατολισμούς, τὰς γλώσσας καὶ τοὺς πολιτισμούς ὅλης τῆς γῆς. Ἐν τούτοις προχωροῦμε μὲ ἐνηρμονισμένον ὄργανον καὶ ρυθμὸν πρὸς μίαν κοινὴν ὑψηλὴν κλήσιν: τὴν **δ ι α κ ο ν ί α ν τ ῆ ς ὑ γ ε ί α ς** τοῦ «θεοπλάστου» ἀνθρώπου, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανε. Καὶ συναντώμεθα κάθε 4 ἔτη — τὴν προηγουμένην φορὰν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν — διὰ νὰ ἀντλήσωμεν δύναμιν, νὰ συνειδητοποιήσωμεν τὴν ταυτότητά μας καὶ τὴν ἀποστολήν μας ὡς Ἀδελφαί, νὰ συγχρονίσωμεν τὸ ὄργανον μας καὶ νὰ λάβωμεν κοινὰς κατευθύνσεις.

Κατὰ τὴν ἐναρκτήριον αὐτὴν τελετὴν ἠκούσθησαν προσφωνήσεις, χαιρετισμοὶ καὶ «καλωσορίσματα» ἐκ μέρους ἐπιστήμων καὶ ὑπευθύνων προσώπων.

Ὁ Πρόεδρος τῶν Η.Π.Α. ἔστειλε μήνυμα μὲ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ἡ Ἀμερικὴ θὰ ὑποστηρίξῃ τὰς προσπάθειας τοῦ Διεθνoῦς Συνεδρίου μας διὰ τὴν ἐξασφάλισιν νοσηλευτικῆς φροντίδος ἀνωτέρας ποιότητος εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Ὁ Δήμαρχος τοῦ Λός Ἀντζελες ἐξέφρασε τὸν θαυμασμόν του διὰ τὴν ἀφοσίωσίν μας καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴν ὑψηλὴν μας στάθμην.

Ἡ Πρόεδρος τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου μας Olive Anstey ἀπὸ τὴν Αὐστραλίαν εἶπε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς: Σήμερον διερχόμεθα σοβαρὰν κρίσιν εἰς τὴν νοσηλευτικὴν καὶ τὴν ἐν γένει περίθαλψιν. Ἐνῶ αἱ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις μας περὶ ὑγείας καὶ αἱ τεχνικαὶ δεξιότητές μας πῶς νὰ φροντίζωμεν τοὺς ἀσθενεῖς ἔχουν αὐξηθῆ καὶ ἐξελιχθῆ, καὶ ἐνῶ ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἡ ὑγεία εἶναι πανανθρώπινον δικαίωμα, βλέπομεν ὅτι οἱ περισσότεροι ἄνθρωποι εἰς τὸν κόσμον οὐδέποτε εἰς τὴν ζωὴν των ἔχουν φροντίδα ὑγείας καὶ δὲν εἴμεθα ἱκαναὶ νὰ τοὺς βοηθήσωμεν. Καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐνικήθησαν πολλὰ νοσήματα, νέα προβλήματα ὑγείας ἀναρῶνται: λόγῳ τῶν συνθηκῶν καὶ τῶν ἐντάσεων τῆς ζωῆς τοῦ 20οῦ αἰῶνος, π.χ. ἀλκοολισμὸς, τοξικομανία, τροχαῖα ἀτυχήματα καὶ ψυχικὰ νοσήματα. Αἱ Ἀδελφαί πρέπει νὰ παίξωμε μεγαλύτερον ρόλον εἰς τὴν χάραξιν πολιτικῆς τῆς ὑγείας, νὰ δείξωμε μεγαλυτέραν εὐαισθησίαν πρὸς τὰς ἀνάγκας ὑγείας τοῦ κόσμου, νὰ αὐξήσωμεν τὴν συνεργασίαν μὲ τὰ ἄλλα ἐπαγγέλματα καὶ νὰ σπουδάσωμεν συστηματικώτερον τὴν σχέσιν τῆς ὑγείας μὲ τοὺς οικονομικοὺς, κοινωνικοὺς καὶ πολιτιστικοὺς παράγοντας, οἱ ὅποιοι ἐπηρεάζ-

ζουν την ανθρώπινη ζωή. Τότε θα κάμωμεν μίαν ουσιαστικήν συμβολήν εις την υγείαν τοῦ κόσμου.

Χαιρετισμόν ἀπερῆθη καὶ ἡ Πρόεδρος τοῦ Ἀμερικανικοῦ Συγδέσιμου Ἀδελφῶν Barbara Nichols, ἡ ὁποία εἶπε χαρακτηριστικῶς: Τὸ I.C.N. προώθησε τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νοσηλευτικῆς κοινότητος διεθνῶς. Ἐξύψωσε τὴν θέσιν καὶ τὸν ρόλον

τῆς γυναικὸς καὶ ἐνίσχυσε τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἀδελφῆς ὡς προσώπου. Σήμερον ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ συνδυάζωμεν ὄχι μόνον τὴν ἀνθρωπιστικὴν ἀποστολὴν μὲ τὴν φροντίδα ὑγείας ἀλλὰ καὶ μὲ κοινωνικάς, ψυχολογικάς καὶ διοικητικάς ἐπι-
στήμας. Ἐπομένως εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ δημιουργήσωμεν ἓνα σύστημα φροντίδος ὑγείας, τὸ ὁποῖον νὰ βελτιώγη καὶ τὴν ποιότητα ζωῆς δι' ὅλους.

Τέλος, ἐγένετο εἰσδοχὴ ἐγγέα νέων μελῶν χωρῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κύπρος.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ

Τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην (29 καὶ 30 Ἰουνίου) ἐγέναν συνεδριάσεις τῶν ἐθνικῶν ἐπρωσώπων τῶν μελῶν χωρῶν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀνοικταὶ δι' ὅλας τὰς συνέ-

δρους. Εἰς αὐτάς ὑπὸ τύπον λογοδοσίας ἀνεκοινώθησαν αἱ δραστηριότητες καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς παρελθούσης ἑτίας, ἀπεφασίσθησαν καινὰ κατευθύνσεις διὰ τὴν ἐπομένην ἑτίαν, ἐγέναν ὠρισμένα ἀλλαγὰ εἰς ἄρθρα τοῦ Καταστατικοῦ καὶ συ-
εζητήθησαν εἰδικὰ θέματα ὅπως:

- Αἱ συνεχῶς ἐμφανιζόμεναι νέα κατηγορίαι ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ.
- Ἡ συστηματοποίησις τῆς διδασκαλίας τῆς Ψυχιατρικῆς Νοσηλευτικῆς, λόγῳ αὐξήσεως τῶν προβλημάτων τῆς ψυχικῆς ὑγείας.
- Ἡ συμβολὴ καὶ εὐθύνη τοῦ I.C.N. εἰς τὴν ἔρευναν μὲ ταυτόχρονον προστασίαν τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι χρησιμοποιοῦνται.

— Ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ εἰς τὰς ἐκδηλώσεις διὰ τὸ Διεθνὲς Ἔτος τῶν Ἀναπήρων κατὰ τὸ 1981.

Τέλος ἐγίνε ψηφοφορία καὶ ἐξελέγησαν τὰ ἡγετικά στελέχη διὰ τὴν προσεχῆ 4ετίαν. Πρόεδρος τοῦ I.C.N. ἐξελέγη ἡ Ἀφρικανὶς κ. Eunice Kiereini ἀπὸ τὴν Κένυαν. Εἶναι Ἀδελφὴ καὶ Μαία μὲ εὐρείαν πείραν καὶ μὲρφωσιν κλινικὴν, διδακτικὴν καὶ διοικητικὴν, ὡς καὶ μὲ ἀξιόλογον δράσιν ὅχι μόνον διὰ τὴν ἐξύψωσιν τῆς Νοσηλευτικῆς εἰς τὴν Κένυαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν λύσιν προβλημάτων ὁλοκληρου τῆς Ἀφρικῆς καὶ εἰς τὴν ἐκπροσώπησιν τῆς κυβερνήσεως τῆς Κένυας διεθνῶς.

ΤΟ ΚΥΡΙΟΝ ΜΗΝΥΜΑ

Εἰς τὴν πρώτην γενικὴν συνέλευσιν, τὴν Τετάρτην 1 Ἰουλίου, ἐξήγγειλε τὸ κύριον μῆνυμα διὰ τὴν Νοσηλευτικὴν τοῦ 21ου αἰῶνος ἡ Alice Baumgart, κοσμητὼρ Πανεπιστημιακῆς Σχολῆς Ἀδελφῶν τοῦ Καναδά. Τὸ πλαίσιον τοῦ μηνύματός της προβάλλει τρεῖς προσπτικὰς:

1) Στροφή τῆς προσοχῆς εἰς τὰς ἐλπιδοφόρους ἐξελίξεις τῆς Νοσηλευτικῆς μᾶλλον παρά στάσις καὶ μεμψιμοιρία εἰς τὰ ὑποτροπιάζοντα προβλήματα καὶ τὰς ἀδυναμίας της.

Ὡς ἐλπιδοφόροι ἐξελίξεις ἀναφέρθησαν:

— Ἡ Νοσηλευτικὴ συμβάλλει εἰς τὴν πρόληψιν τῆς νόσου, διδάσκει τὴν ὑγιεινὴν ζωὴν, προωθεῖ τὴν ὑγιεινὴν τῆς οἰκογενείας, ἐνισχύει τὴν αὐτοφροντίδα εἰς θέματα ὑγείας.

— Ἡ Νοσηλευτικὴ ἀναλαμβάνει τὴν πρώτην ὑπεύθυνον ἐπαφὴν μὲ τὸν ἄρρωστον, εἰς τὴν πρωτοβάθμιον περιθάλψιν.

— Διεξάγεται αὐτόνομος Νοσηλευτικὴ ἔρευνα καὶ ἤδη ἐφαρμόζονται πρακτικῶς τὰ πορίσματά της.

2) Συνειδητοποίησις τῆς Νοσηλευτικῆς πραγματικότητος σχετικῶς μὲ τὸν προτεινόμενον σκοπὸν: ΥΓΕΙΑ ΔΥ ΟΛΟΥΣ. (Δηλαδή τί χρειάζεται καὶ τί μπορεῖ νὰ κάμῃ).

3) Ἀναθεώρησις τῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν τρόπων λειτουργίας τῶν Ἐθνικῶν Συνδέσμων, ὥστε νὰ συμβάλλουν ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς διεθνοῦς συνεργασίας διὰ τὴν διεύρυνσιν τῶν νοσηλευτικῶν ἀρμοδιοτήτων εἰς τὴν παροχὴν πρωτοβάθμιου περιθάλψεως.

Ἐὰν ἀγνοήσωμεν τὴν πρόκλησιν αὐτήν, εἶπε ἡ ὁμιλήτρια, θὰ πληρώσωμεν ἀκριδὸν τίμημα: Θὰ συνεργήσωμεν εἰς τὴν διασάλευσιν τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωτικότητος τοῦ νοσηλευτικοῦ ἔργου.

ΤΑ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ (Τίτλοι - Σύστημα παρουσιάσεων)

Ἀναφέρονται ἐκλεκτικῶς ὁρισμένοι τίτλοι θεμάτων:

— Οἰκοδόμοι ἐνὸς καλυτέρου κόσμου μὲ τὴν πρωτοβάθμιον περιθάλψιν.

— Αἱ Ἀδελφαὶ ὡς συνεργάται εἰς διακλαδικοὺς σχηματισμοὺς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὑπηρεσιῶν ὑγείας.

— Σύννορα τῆς Νοσηλευτικῆς εἰς τὸν 21ον αἰῶνα: Κλινικὰ πλαίσια καὶ θεωρία.

— Ἕνας ὁλοκαίνουργος κόσμος:

- ἀνακαινίσεις τῆς νοσηλευτικῆς ἐκπαιδεύσεως
- νέαι μέθοδοι κλινικῆς νοσηλευτικῆς
- νέαι προσεγγίσεις εἰς τὴν νοσηλευτικὴν διοίκησιν.

— Μετασχηματισμοὶ εἰς τὴν Νοσηλευτικὴν:

- νοσηλευτικὴ διεργασία
- κριτήρια ποιότητος νοσηλευτικῆς φροντίδος
- νοσηλευτικὴ δεοντολογία.

— Κοινωνικο-οικονομικὴ πρόνοια τῶν Ἀδελφῶν. (Ποῖος φροντίζει δι' ἐμὲ τὴν Ἀδελφήν; Τί κάμνει ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἀδελφῶν;)

— Μελλοντικοὶ ὀρίζοντες καὶ νοσηλευτικοὶ προσανατολισμοί:

- ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. Τὸ σύνθημα τῆς ἐπομένῃς 4ετίας
- Η ΥΓΕΙΑ ΔΕ ΟΛΟΥΣ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΝ
- ΤΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΝ ΠΙΣΤΕΥΩ ΜΙΑΣ ΑΔΕΛΦΗΣ.

᾿Ωμίλησαν 140 Ἀδελφαὶ περίπου μὲ τὸ ἐξῆς σύστημα: τὰ κεντρικὰ θέματα ἐπαρουσιάζοντο εἰς τὴν ἐπίσημον αἴθουσαν τοῦ Συνεδρίου εἰς τὴν Ἀγγλικήν, μὲ ταυτόχρονον μετάφρασιν εἰς τὴν Γαλλικὴν καὶ Ἰσπανικὴν καὶ παρηκολουθοῦντο ἀπὸ τὰς 6.000 Ἀδελφάς. Ἀνάλυσις καὶ ἐπεξεργασία τῶν διαστάσεων τῶν κεντρικῶν θεμάτων ἐγίνοντο ἀπὸ ὀμάδας Ἀδελφῶν μὲ μίαν συντονίστριαν, ταυτοχρόνως εἰς διαφόρους μικροτέρας αἰθούσας καὶ εἰς ἄλλας ὥρας, πρωϊνάς καὶ ἀπογευματινάς. ὅπου ἐμοιράζοντο αἱ ἀκροάτριαι ἀναλόγως τοῦ ἐνδιαφέροντός των.

Ἐπίσης, διὰ πρώτην φοράν ἐφηρμόσθη καὶ τὸ Ἑλληνικὸν σύστημα τῆς ἀρχαίας «ἀγορᾶς» διὰ τὴν συζήτησιν διαφόρων θεμάτων. Ὄνομάζετο Marketplace δηλαδὴ τόπος πωλήσεως καὶ ἀγορᾶς ἰδεῶν. Ἐλειτούργει τὰ ἀπογεύματα εἰς τὰς αἰθούσας μεγάλου ξενοδοχείου. Ὑπῆρχε γραμματεία εἰς τὴν ὁποίαν ἐδήλωσαν αἱ Ἀδελφαὶ τὴν ἐπιθυμίαν των νὰ παρουσιάσουν ἓνα νοσηλευτικὸν θέμα μὲ ἐπακολουθοῦσαν συζήτησιν. Καθορίζετο ἡ αἴθουσα ἢ ἡ γωνία μιᾶς αἰθούσης καὶ ἐκεῖ ἐτοποθετεῖτο μία ἐπιγραφή μὲ τὸ σχετικὸν θέμα. Αἱ Ἀδελφαὶ ἐξέλεγον τὸ θέμα τοῦ ἐνδιαφέροντός των καὶ παρέμενον ἐκεῖ. Σκοπὸς τοῦ συστήματος αὐτοῦ ἦτο ἡ ἐνθάρρυνσις ἀνταλλαγῆς νοσηλευτικῶν ἀπόψεων μεταξὺ Ἀδελφῶν διαφορετικῶν χωρῶν. Μερικὰ θέματα ἦσαν: παθολογικὴ καὶ χειρουργικὴ νοσηλευτικὴ, νοσηλευτικὴ ἀποκαταστάσεως ἀναπήρων, νοσηλευτικὴ ἔρευνα, φιλοσοφία τῆς νοσηλευτικῆς, νοσηλευτικὴ διοίκησις κ.ἄ.

Κατὰ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας ἐπροβάλλοντο ὀραθευθεῖσαι κινηματογραφικαὶ ταινίαι - 13 συνολικῶς - μὲ ποικιλίαν νοσηλευτικῶν θεμάτων, τὰ ὅποια ἀναφέρονται διὰ νὰ κινητοποιήσουν τὴν φαντασίαν μας πρὸς ἐπιγόησιν τοῦ περιεχομένου των:

- Διὰ νὰ μὴ πεθάνουν τὰ παιδιὰ μας.
- Τὸ πορτραῖτο μιᾶς Ἀδελφῆς.
- Διαπολιτιστικαὶ διαφοραὶ καὶ ἄσκησις τῆς νοσηλευτικῆς.
- Ἠγετικὴ στρατηγικὴ, ἢ συνεργασία.
- Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ζωὴ.

— Δέν ὑπάρχει καλύτερος τόπος ἀπὸ τὸ σπίτι μας.

— Τὸ καλύτερο παιδί, καὶ ἄλλα.

Ἐπίσης ὑπῆρχε πρόγραμμα 3 εκπαιδευτικῶν ἐπισκέψεων εἰς Σχολὰς, Νοσοκομεῖα καὶ Κέντρα Ὑγείας. Ὁ ἀριθμὸς εἶχε συμπληρωθῆ ἀπὸ τὴν πρώτην ἤδη ἡμέραν. Μὲ ἰδιωτικὰς συναγνοήσεις κατωρθώσαμε καὶ ἐμεῖς γὰ ἐπισκεφθῶμε ἀξιόλογα καὶ ἐνδιαφέροντα κέντρα.

Καὶ τώρα μία ἐπιλογή ἀπὸ τὰ θέματα τοῦ Συνεδρίου:

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΙΣ

Αὐτὴ περιεγράφη ἀπὸ μίαν ὁμιλήτριαν ὡς φροντίς ὑγείας δ : ἂ τὸ κοινόν, ἀ π ὃ τὸ κοινόν, ἐφ' ὅσον ἡ ὑγεία εἶναι βασικὴ ἀνάγκη καὶ βασικὸν δικαίωμα κάθε ἀνθρώπου.

Ἄλλὰ τί εἶναι ἡ πρωτοβάθμιος ὑγειονομικὴ φροντίς; Μήπως εἶναι μία φιλοσοφία, μία στρατηγικὴ, μία θεληματικὴ ὑπηρεσία, ἓνα σκοπός, ἓνα σχέδιον, ἓνα μέσον, μία μέθοδος, ἓνα σύστημα, ἢ ὅλα αὐτά; Εἶναι ὅλα αὐτά. Εἶναι μία γενικὴ ἀρχή, μὲ ἀπεριόριστον προσαρμοστικότητα εἰς κάθε χώραν, κάθε πολιτιστικὸν πλαίσιον, κάθε ἐπίπεδον κρατικῆς ἀναπτύξεως. Εἶναι παραδεκτὴ καὶ προσιτή; Αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα. Εἶναι ζήτημα κοινωνικῆς πολιτικῆς εἰς τὸν τομέα τῆς ὑγείας κάθε χώρας.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ γνωστὸν σύστημα περιθάλψεως μέσα εἰς ἐξειδικευμένα καὶ δαπανηρὰ ἰδρύματα μὲ λίαν ἐξειδικευμένους ἐπιστήμονας, ἡ πρωτοβάθμιος ὑγειονομικὴ φροντίς λειτουργεῖ μὲ τὴν συνεργασίαν ἄλλων τῶν τομέων καὶ ἐπιπέδων τῆς κοινωνίας. Συνεργάζονται δηλαδὴ ὅλοι οἱ φορεῖς οἱ ὅποιοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ὑγείαν, τὸ περιβάλλον, τὴν κοινωνικὴν πρόνοιαν, τὴν ἐργασίαν, τὸν οἰκισμὸν, τὴν γεωργίαν, τὴν συγκοινωνίαν, τὰ μέσα ἐνημερώσεως τοῦ κοινού. Εἰς τὸ σύστημα αὐτὸ περιλαμβάνεται κάθε ἀποψὺς προαγωγῆς τῆς ὑγείας, προλήψεως τῆς νόσου, θεραπείας τῶν ἀσθενῶν καὶ θελιώσεως τῆς ποιότητος τῆς ζωῆς.

Τὰ μέλη τῆς κοινωνίας πρέπει γὰ διδάσκωνται, γὰ καταρτίζωνται καὶ γὰ ἐνθαρρύνωνται ὥστε γὰ συμμετέχουν ἐνεργῶς καὶ ὑπευθύνως εἰς τὴν ὀλοκληρωμένην φροντίδα τῆς ὑγείας των. Δηλαδὴ εἶδεται ἔμφασις εἰς τὴν αὐτοφροντίδα.

Εἶναι εὐνόητον ὅτι ἡ Ἀδελφὴ χρειάζεται εὐρυτέραν θεωρητικὴν ἐκπαίδευσιν καὶ μεγαλυτέραν καλλιέργειαν διαπροσωπικῶν καὶ κοινωνικῶν δεξιοτήτων, διὰ γὰ ἐπιτύχη τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς νοσηλευτικῆς ἀποστολῆς τῆς ἐν μέσω τοῦ πολυπλόκου δικτύου συντονισμένων ὑπηρεσιῶν τῆς πρωτοβάθμιου περιθάλψεως.

ΔΙΑΚΛΑΔΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Μίαν ἰδέαν τῆς διακλαδικῆς προσεγγίσεως τοῦ θέματος: ΥΓΕΙΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ ἐλάδομεν ἀπὸ τὴν ὁμαδικὴν παρουσίαν ἐκπροσώπων διαφόρων κλάδων. Συντονιστῆς ἦτο ἡ πρώτην διευθύντρια τῆς Χριστιανικῆς Ἱατρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Τὰ μέλη: μία δικαιολόγος, ἓνα ἀρχιτέκτων, μία οἰκονομολόγος, μία ἐκπρόσωπος τῆς καταναλωτικῆς κοινωνίας, διευθύντρια τοῦ διαθηρησκευτικοῦ συνασπισμοῦ πρὸς καταπολέμησιν τῆς πείνης, μία ἐκπαιδευτικὸς, μία Ἀδελφὴ, καθηγήτρια τῆς Νοσηλευτικῆς ἀπὸ τὰς Φιλιππῖνας Νήσους καὶ ἓνα ἱατρὸς καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Καλιφορνίας.

Ἐτονίσθησαν ἐπιγραμματικῶς τὰ ἑξῆς:

— Ἡ φροντὶς ὑγείας εἶναι: ὅμοιον δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου ἀλλὰ καὶ προσωπική του εὐθύνη.

— Ἡ Ἀδελφή δὲν ἔμπορεῖ νὰ παραμείνη ἐργάτις μὲ μονόπλευρον σκοπὸν. Χρειάζεται νὰ προλαμδάνῃ, νὰ ἀναγνωρίσῃ καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ τὰ προβλήματα διατροφῆς. Π.χ. τί σημαίνει: τροφή χωρὶς λεύκωμα διὰ τὰ παιδιὰ: σύνδρομα ὑποπρωτεϊναιμίας, ἀναιμία; κ.λ.π.

— Φροντὶς ὑγείας δὲν σημαίνει φροντὶς μόνον τοῦ ἀνθρώπου ἀλλὰ καὶ τῆς κατοικίας του.

— Ἐπιτακτικὴ προβάλλει ἡ ἀνάγκη κατανοήσεως καὶ ἐρμηνείας τῶν οικονομικῶν παραγόντων, οἱ ὅποιοι ἐπιδρῶν εἰς τὴν ἐπιλογὴν σκοπῶν καὶ ἐκλογὴν μεταξὺ ἐναλλακτικῶν μεθόδων εἰς τὴν περίθαλψιν.

— Τὸ κόστος τῆς ὑγειονομικῆς φροντίδος καὶ ἡ δυνατότης χρησιμοποίησεως αὐτῆς ἀποτελεῖ καυτὸν πρόβλημα διὰ πολλὰς κοινωνίας. Θὰ συνεχίσῃ τὸ σύστημα, μόνον οἱ πλούσιοι νὰ ἐξασφαλίζουν φροντίδα ὑγείας;

Ὁ Σύνδεσμος Διπλωματούχων Ἀδελφῶν Κύπρου γίνεται μέλος τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Νοσοκόμων (ICN).

Βεβαίως αἱ Ἑλληνίδες Ἀδελφαὶ εἶναι ἐφευρετικαὶ καὶ κατορθώνουν πολλὰ ὥστε κανεὶς πτωχὸς νὰ μὴ μένη χωρὶς ἐξυπηρέτησιν. Διότι καὶ οἱ πτωχοὶ ὅπως καὶ οἱ πλούσιοι εἶναι εἰκόνας τοῦ Θεοῦ καὶ γὰρ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ φροντὶς τῆς ὑγείας των ἰσοδυναμεῖ μὲ ἀναστήλωσιν καὶ ἀνακαίνισιν ἐρειπωμένων ναῶν. Ὅντως ἱερὸν ἔργον!

— Αἱ Ἀδελφαί, εἶπεν ἡ ἐκπαιδευτικὸς, ἔχουν καὶ ὑψηλὴν διδακτικὴν - παιδαγωγικὴν ἀποστολήν, διότι αὐταὶ εὐρίσκονται πλησίον τῶν ἐνηλίκων εἰς κρισίμους στιγμὰς τῆς ζωῆς των καὶ ἔμπορῶν νὰ τοὺς διδάξουν. Ἐνῶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ δὲν ἔμπορῶν νὰ τοὺς προσεγγίσουν μὲ διδακτικὸν σκοπὸν.

— Ἡ μοναδικὴ συμβολὴ τῆς Ἀδελφῆς εἶναι ἴσως ἡ εἰδικότης της εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ὑγείας. Αὐξάνει δὲ ἡ χρησιμότης της, ὅταν λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν εἰς τὸ ἔργον τῆς νοσηλείας ὅλους τοὺς παράγοντας, οἱ ὅποιοι ἐπηρεάζουν τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς.

— Αί Ἀδελφαί δὲν συμμετέχουν ἀκόμη ὡς ἰσότιμα μέλη εἰς τὰς διακλαδικὰς ὑγειονομικὰς ἐπιτάδας ἐργασίας. Εὐθύνεται βεβαίως καὶ ἡ ἰατρική, εὐθύνεται καὶ ἡ κοινωνία, ἀλλὰ εὐθύνονται καὶ αἱ ἴδιαι αἱ Ἀδελφαί, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀπαιτοῦν τὴν ἀναγνώρισιν αὐτὴν μετὰ τὴν προσωπικότητά των καὶ τὴν ποιότητα τοῦ ἔργου των.

Βεβαίως ἡ **ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΕΙΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥΣ** δὲν θὰ συμβῆ αὐτομάτως χωρὶς σκόπιμον στρατηγικὴν δραστηριότητα τῶν ἰδίων τῶν Ἀδελφῶν καὶ χωρὶς τὴν δύναμιν τῆς ἀφροσύσεως καὶ τῆς εὐσυνειδήτου ἐργασίας. Διὰ τὰ γίνωμεν πραγματικοί, ἴσοι, δραστήριοι, ἑρατοὶ συνεργάται μετὰ τοὺς ἄλλους ὑγειονομικοὺς ἐκπροσώπους, πρέπει νὰ εἴμεθα ἠγνωμένοι αἱ Ἀδελφαί καὶ νὰ προβάλλωμεν μίαν σαφεῆ ταυτότητα. Νὰ ἔχωμε νὰ προσφέρωμε μίαν σπουδαίαν, ἀξιόλογον, μοναδικὴν κοινωνικὴν συμβολήν. Νὰ ἔχωμε γενικὴν μόρφωσιν, ἡγετικὰς ἰκανότητας καὶ ἐπιδειξιότητα εἰς τὴν προβολὴν τῆς χρησιμότητος τοῦ ἔργου μας.

Ἐπ' αὐτοῦ ἀξίαι προσοχῆς ἦσαν αἱ ἀκόλουθοι παρατηρήσεις τῶν Ἀδελφῶν τῆς Botswana:

«Ἐπανεληγμένως ἐτυγίσθησαν καὶ γραπτῶς καὶ προφορικῶς αἱ ἀνάγκαι διὰ τὴν αὐτονομίαν, τὴν ὑπευθυνότητα καὶ τὴν κοινωνικὴν ἐρατότητα τοῦ ἔργου μας. Δυστυχῶς ὅμως δὲν φαίνεται νὰ πηγαινῶν πέραν τῶν περιθωρίων τῶν σελίδων εἰς τὰς ὁποίας γράφονται ἢ πέραν τῶν τοίχων τῶν ἀμφιθεάτρων, εἰς τὰ ὁποῖα διατυπώνονται. Αἱ ἐκφράσεις αὐταὶ πρέπει νὰ μεταφραστοῦν εἰς πράξεις, ἄλλως ἡ κοινωνία δὲν θὰ μᾶς θεωρῆ τίποτε περισσότερον ἀπὸ κατασκευαστρίαν ἐντυπωσιακῶν διαλέξεων καὶ ἄρθρων».

Θὰ τὸ ἐπιτύχωμε; Μία Ἀδελφὴ ἀπὸ τὰς Φιλιππίνας 84 ἐτῶν, ἡ Gorona de Graman, ἡ ὁποία ἀπεφοίτησε τὸ 1918 καὶ παρηκολούθησε 6 τετραετῆ Διεθνή Συνέδρια εἶπεν: «ὁ κόσμος ἀλλάξει. Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς Νοσηλευτικῆς εἶναι τὸ ἴδιον. Βελτιώνομεν συνεχῶς τὴν ποιότητα τοῦ ἔργου μας. Ἡ ὑγεία δι' ὅλους εἶναι κάτι περισσότερον ἀπὸ πρόκλησιν. Εἶναι δυνατότης».

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

Ἡ σύγχρονος ἐκπαιδευτικὴ τεχνολογία ὀλονὲν καὶ περισσότερον χρησιμοποιεῖται εἰς τὰς Σχολὰς Ἀδελφῶν διὰ τὴν ἐξατομικευμένην ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διδασκαλίαν καὶ μάθησιν τῆς Νοσηλευτικῆς. Δηλοσθὴ χρησιμοποιοῦνται αὐτόματα μηχαναὶ μαθήσεως ἄνευ διδασκάλου, διαφάνειαι, μαγνητοταινίαι, προπλάσματα, ἐκπαιδευτικὰ τηλεοπτικὰ προγράμματα καὶ ἄλλα ἠλεκτρονικὰ ὄργανα, τὰ ὁποῖα ἀγοράζει κάθε Σχολὴ Ἀδελφῶν ἢ τὰ ἐτοιμάζει μόνη τῆς. Μετὰ αὐτὸν τὸν τρόπον ἠμπορεῖ νὰ γίνηται ἐξατομικευμένη ὁμοιόμορφος καὶ ἰσότιμος ἐκπαίδευσις εἰς ὅλας τὰς Σχολὰς, καὶ εἰς ἐκεῖνας ἀκόμη ὅπου δὲν ὑπάρχουν ἐπαρκῶς κατηρτισμένοι διδάσκαλοι. Π.χ. ὀνομαστὰι καθηγήτριαι τῆς Νοσηλευτικῆς ἠμποροῦν νὰ διδάσκουν διὰ μέσου δορυφόρου ἐπικοινωνίας τὰς σπουδαστρίδας Ἀδελφὰς καὶ εἰς τὰς πλεον μακρυνὰς περιοχὰς τῆς γῆς μετὰ ἀποτέλεσμα νὰ φροντίζεται παντοῦ ὁ πάσχων ἄρρωστος μετὰ ἐπιστημονικὴν καὶ ὠλοκληρωμένην νοσηλείαν.

Τὸ σύστημα ὅμως αὐτὸ ἔχει καὶ πολλὰ μειονεκτήματα. Πῶς θὰ καλλιεργηθῆ καὶ θὰ ἐπιτευχθῆ ἡ μάθησις ἀξιῶν, ρόλων, διαπροσωπικῶν σχέσεων, θεοντολογίας καὶ κανόνων νοσηλευτικῆς συμπεριφορᾶς μέσα εἰς ἓνα τεχνοκρατούμενον ἐκπαιδευ-

τικόν πρόγραμμα; Ποία θὰ εἶναι ἡ ἐπίδρασις τῆς ἀπομονωμένης ἐξατομικευμένης μαθήσεως ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως δεξιότητων συνεργασίας καὶ τοῦ πνεύματος ἐπαγγελματικῆς ταυτίσεως καὶ συναδελφώσεως; Πῶς θὰ διατηρηθῇ ὁ ἀνθρωπισμὸς εἰς τὸν κῆνον μας, ἓνα αἰῶνα μηχανῆς;

ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ 21ον ΑΙΩΝΑ

Αὐτὰ ἐπαρουσιάσθησαν ἀπὸ Ἀδελφὰς τοῦ Royal College of Nursing τῆς Ἀγγλίας. Ἐτονίσθη ὅτι εἰς τὴν ἐποχὴν μας δὲν ἤμποροῦμε νὰ νοσηλεύσωμε τὸν ἄρρωστον ἐμπειρικῶς· πρέπει ἡ νοσηλεία μας νὰ στηρίζεται ἐπὶ ἐπιστημονικῶν γνώσεων.

Ἡ χρησιμοποίησις κλινικῶν πλαισίων ἢ συστημάτων καὶ θεωρητικῶν ἀρχῶν κατὰ τὴν νοσηλείαν τοῦ ἄρρώστου ἔχει πρακτικὴν ἀξίαν διότι βοηθεῖ τὴν Ἀδελφίην: — νὰ κάμνη σοφὰς τροποποιήσεις καὶ προσαρμογὰς εἰς τὴν κλινικὴν νοσηλευτικὴν χωρὶς νὰ ριψοκινδυνεύῃ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἄρρώστου. — νὰ κάμνη οἰκοδομητικὴν κριτικὴν τοῦ ἔργου τῆς θάσει ἐπιστημονικῶν ἀρχῶν, καὶ — νὰ αὐξάνῃ τὴν ἀποτελεσματικότητά τῆς φροντίδος τὴν ὁποίαν προσφέρει.

Αἱ ἰατρικαὶ γνώσεις διπλασιάζονται κάθε 15 ἔτη καὶ πρέπει νὰ περιμένωμεν περισσότερον δραματικὰς καὶ ἀπροδόλετους ἀλλαγὰς εἰς τὸν 21ον αἰῶνα. Ἐπομένως, προδόλομεν ὅτι θὰ ἀπαιτηθοῦν ἀνάλογοι ἐπιστημονικαὶ νοσηλευτικαὶ ἐξελίξεις καὶ δυσβάστακτοι εὐθῶνα ἀπὸ τὰς Ἀδελφὰς.

Ἐὰν ἡ Νοσηλευτικὴ ὁραματίζεται νὰ ἐπιδιώσῃ καὶ νὰ ἐξελιχθῇ ὡς αὐτόνομον, ἀξιόλογον, περιζήτητον, ἀπαραίτητον, ἐπιστημονικόν, κοινωνικόν καὶ ἀνθρωπιστικόν λειτουργήμα ὑγείας, μεταξὺ τῶν ἄλλων, πρέπει νὰ πληροῖ τοὺς ὅρους καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ ἐνὸς τοιοῦτου λειτουργήματος, ἦτοι: εἰδικὴν ἐπιστημονικὴν μὲρφωσιν καὶ ὑπεύθυνον ἀσκήσιν.

Βεβαίως τὰ θεμελιώδη στοιχεῖα τῆς νοσηλευτικῆς φροντίδος τοῦ ἄρρώστου εἶναι ὑπέρχρονα, ὑπερβαίνουν τὸν χρόνον, εἶναι πάντοτε ἰσχύοντα, ἐπίκαιρα καὶ σύγχρονα. Π.χ. ἡ ν ο σ η λ ε ὕ σ ο υ σ α χ ρ ι σ τ ι α ν ῆ ἡ ἀ γ ά π η. Ἀλλὰ τὸ περιεχόμενον, τὸ περιεχόμενον, τὰ πλαίσια ἀναφορὰς, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἀσκούμε τὴν Νοσηλευτικὴν, θὰ ἀλλάξουν ἀναποφεύκτως.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐφοδιασθῶμε με ἀμετακίνητους ἀρχὰς, ἰδεώδη, γνώσεις καὶ δεξιότητος (π.χ. ἐπικοινωνίας καὶ συνεργασίας) ὡς θεμέλιον τοῦ νοσηλευτικοῦ μας ἔργου. Εἶναι εὐνόητον ὅτι χρειαζόμεθα πρὸς τοῦτο καὶ τὴν συνδρομὴν ἄλλων κλάδων ἀνθρωπίνης σκέψεως καὶ γνώσεως π.χ. τῆς θεολογίας καὶ τῆς φιλοσοφίας, αἱ ὁποῖαι ἀσχολοῦνται με τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀνθρώπου ἐναντι τοῦ ἐσχατολογικοῦ νοήματος, τοῦ σκοποῦ καὶ τῆς πραγματικότητος τῆς ζωῆς. Συμπληρωματικῶς ἐξ ἄλλου ἤμποροῦν νὰ διατυπωθοῦν ὁρισμέναι πνευματικαὶ ἀρχαί:

- «Τὸ χρῆμα θεῖον, ἀσθενῶν βάρη φέρει» Θεοδώρου Στουδίτου.
- «Ἡ νοσηλεία τοῦ ἄρρώστου πρέπει νὰ ἐμπνέεται ἀπὸ τὸν ἀκόρεστον πόθον εἰς ἀγαθοποιάν» Κλήμεντος Ρώμης.
- «Ἡ νοσηλεία νὰ προσφέρεται ὡς ανεξόφλητον χρέος ἀγάπης πρὸς τὸν πάσχοντα: «Τοιαύτη τούτου τοῦ χρέους ἡ φύσις» αἰεὶ κατατίθεται καὶ αἰεὶ ὀφείλεται» Ἰωάννου Χρυσοστόμου.
- Ἡ τελεία νοσηλεία τοῦ ἄρρώστου εἶναι ἔκφρασις ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν: «ἐφ’

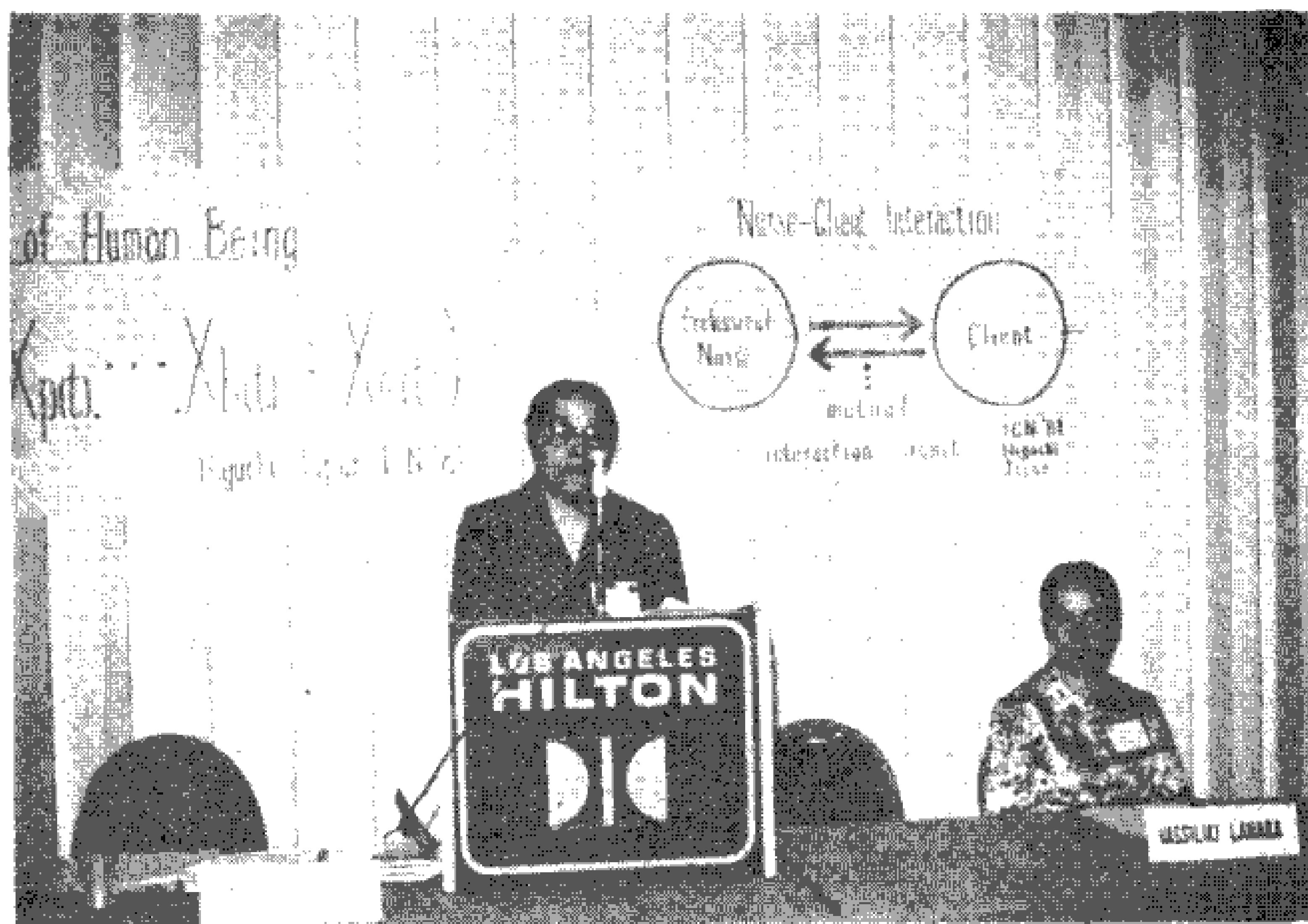
ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτοις τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.
Ματθ. κε' 40.

Μόνον ὅταν αἱ Ἀδελφαὶ μείνωμεν τεθεμελιωμένα: «ἐπὶ τὴν πέτραν», δηλαδή
τὰ χριστιανικὰ θεμέλια τῆς Νοσηλευτικῆς, ἔμποροῦμε μὲ ἀσφάλειαν νὰ κάμωμεν
ὕστες προσαρμογὰς κρίνομεν ἀναγκαίαις, χωρὶς νὰ διατρέξωμεν τὸν κίνδυνον ἐκτρο-
χιασμοῦ ἢ ἐκπτώσεως ὄχι μόνον εἰς τὸν 21ον αἰῶνα ἀλλ' εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα.

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

Πῶς ὁ σκοπὸς μας ΥΓΕΙΑ ΔΥ' ΟΛΟΥΣ ἔμπορει νὰ ἐκπληρωθῇ εἰς τὴν ἐπο-
χὴν μας, εἶναι κυρίως ἠθικὸν ἐρώτημα, δηλαδή φιλοσοφικόν, πνευματικόν καὶ ὄχι
τόσον τεχνικόν ἐρώτημα. Ἡ πρόοδος τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης καὶ τεχνολογίας
ἀφ' ἑνός, καὶ τὰ περιορισμένα μέσα ἐφαρμογῆς τῆς ἀφ' ἑτέρου, καθιστοῦν τὴν
πραγματοποίησιν τῆς ΥΓΕΙΑΣ ΔΥ' ΟΛΟΥΣ ἕνα ζήτημα ἐπιλογῶν καὶ προτεραιο-
τήτων, ὄχι γνώσεων καὶ ἱκανοτήτων καὶ στρατηγικῶν σχεδίων.

Ὁμιλήτραι ἀπὸ τὴν Γερμανίαν, τὴν Ἑλλάδα (αἱ δίδες Στ. Παπαμικρούλη
καὶ Β. Λαγάρα), τὴν Ἰαπωνίαν, τὸν Παναμᾶ καὶ τὴν Ἀμερικὴν παρουσίασαν εἰ-
δικὰ ἠθικὰ-δεοντολογικὰ θέματα εἰς διαφόρους νοσηλευτικὰς τομεῖς ὡς καὶ τρό-
πους διδασκαλίας τῶν δεοντολογικῶν προβλημάτων.

Ἐφ' ὅσον τὰ εἰς-ἠθικὰ διλήμματα εἶναι λίαν περίπλοκα καὶ δὲν ὑπάρχουν
ἀπλᾶ ἀπαντήσεις, αἱ Ἀδελφαὶ πρέπει νὰ ἐνημερώνωνται διὰ τὴν ὑπαρξίν τοιού-
των προβλημάτων καὶ νὰ καλλιεργοῦν εὐαισθησίαν συνειδήσεως καὶ ἠθικὴν, πνευ-
ματικὴν σχέψιν, ὥστε νὰ ἀντιμετωπίζουσι ὑπευθύνως τὰ ἐκάστοτε ἀναφυόμενα προ-
βλήματα.

Διότι ἡ διδασκαλία ἀνεγδόντων καὶ ἀποκλειστικῶν θέσεων καὶ λύσεων ἴσως δὲν καταρτίζει ἐπαρκῶς τὰς Ἀδελφὰς λόγῳ τῶν ἀπροδλέπτων περιπτώσεων, τὰς ἑποίας θὰ συναντίσουν εἰς τὸ ἔργον των. Ἐκτὸς θεθείως ὀρισμένων περιπτώσεων ἔπως εἶναι: ὁ σεβασμός, ἡ διακρήσις καὶ ἡ διάσωσις τῆς ζωῆς, ἡ ἀμέριστος καὶ ἀδιάκριτος προσφορὰ νοσηλείας εἰς κάθε ἄρρωστον χωρὶς μεροληπτικὰς καὶ σκοπίμους διακρίσεις καὶ ἡ ἀπόλυτος ἄρνησις συμμετοχῆς εἰς πράξεις διακοπῆς μιᾶς ἀνθρωπίνης ζωῆς.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι ἔξω ἀπὸ τὴν αὐτὴν τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως ἡ νοσηλευτικὴ δεοντολογία αὐτοῦ τοῦ θάθους δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κατανοηθῇ καὶ νὰ τηρηθῇ.

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ - Τὸ σύνθημα τῆς ἐπομένης 4ετίας.

Συνηθίζεται εἰς τὰ Συνέδρια τοῦ I.C.N. νὰ δίδεται ἓνα σύνθημα ἀπὸ τὴν προηγουμένην Πρόεδρον, τὸ ὁποῖον ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν παράδοσιν τῆς σκυτάλης. Τὸ πρῶτον σύνθημα ἐδόθη ἀπὸ τὴν ἰδρύτριαν τοῦ I.C.N. Mrs Bedford Fenwick, Ἀγγλίδα, εἰς τὸ πρῶτον διεθνὲς συνέδριον τὸ 1901 εἰς τὸ Buffalo τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἦτο ΕΡΓΑΣΙΑ.

Τὸ σύνθημα τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς τὸ Λὸς Ἄντζελες ἀπὸ τὴν προηγουμένην Πρόεδρον κ. Olive Anstey εἶναι: ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. Τὴν ἀνέλυσεν ὡς ἑξῆς: Ἐλευθερία λόγου, θρησκείας, συνειδήσεως καθὼς καὶ προσωπικὴ ἐλευθερία ἀπὸ φόβου καὶ στέρησιν. Πολλοὶ λαοὶ ὑποφέρουν ἀπὸ ἐμφυλίους πολέμους, ἐπιβολὴν ἰδεολογιῶν, δόξαισι τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ ἀνασφαλεῖ ταξίδια (ἀεροπειρατείας).

Ἐλευθέρα θέλησις, ἀλλὰ ἔχι ἐλευθερία νὰ πράττωμεν ὅ,τι θέλωμεν ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπιπτώσεως αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Αὐτὸ ὁμοιάζει μὲ τὸν λόγον τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου: «...μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς δοῦλοι Θεοῦ» Α' Πέτρ. δ' 16.

Ἐλευθερία, συνέχισεν ἡ ἑμιλήτρια, σημαίνει αἰσθητὰ εὐθύνης καὶ ἀξιοπιστίας. Ἀδελφαί ὅλου τοῦ κόσμου ἄς ἐνωθοῦμε διὰ νὰ ἐπιδιώξωμεν μὲ εἰρηνικὰ μέσα τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν δι' ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς. Νὰ καταργηθῇ ἡ δία καὶ ἡ πείνα.

Τὸ σύνθημα αὐτὸ θεθείως ἤμπορεῖ νὰ ἀποκτίσῃ μεγαλύτερον θάθος καὶ νόημα καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ ἀνάλογα ἔργα μόνον ἐὰν θεμελιωθῇ εἰς γραφικὰς ἀληθείας ἔπως αἱ ἀκόλουθοι:

«Ὁὗ τὸ Πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία» Β' Κορ. γ' 17 καὶ «ἐὰν ὁ Υἱὸς ὑμῶν ἐλευθερώσῃ ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε» Ἰωάν. η' 36.

Ὁ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ Eunice Kiereini ἐτόνισε τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν τῶν Ἀδελφῶν εἰς τὸν διεθνεῖς προγραμματισμὸν ὑγείας.

Ίδιαιτέρως ἡ Πρόεδρος ἐπρότεινε:

- Νὰ δοθῇ προτεραιότης εἰς τὴν φροντίδα τῆς ὑγείας μητρὸς καὶ παιδιοῦ, τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν ἀναπήρων.
- Νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἐνεργὲς συμμετοχὴ τῶν Ἀδελφῶν εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ παροχὴν ὅλων τῶν ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν.
- Νὰ μιᾶς ἀπασχολήσῃ ὡς διεθνεῖς ὀργανισμὸν: ἡ πείνα εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἡ χροῖσις ναρκοτικῶν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὰ μεταδοτικὰ νοσήματα εἰς τὴν Ἀσίαν.

Καὶ ἐτελείωσεν ὡς ἑξῆς:

Σὰς εὐχῶμαι τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ καθὼς θὰ ἐπιστρέψετε εἰς τὴν πατρίδα σας.

Ἡ ἐπίσημος παράδοσις τῆς Προεδρίας τοῦ I.C.N. ἀπὸ τὴν Olive Anstey εἰς τὴν Eunice Kiereini.

Καὶ τώρα ἡ τελευταία ὀμιλία, τὴν ὁποίαν ἠκούσαμε ὅλοι: αἱ 6.000 Ἀδελφαὶ μὲ ἔντασιν προσοχῆς διὰ τὰ λάθωμεν ἓνα φυλακτὸν ἀναμνήσεως, κατανοήσεως καὶ κατευθύνσεως μαζί! μας, καθὼς θὰ ἐχωρίζομεθα ἐντὸς ὀλίγου δι' ἑλα τὰ μέρη τῆς γῆς.

Ἡ καθηγήτρια τῆς νοσηλευτικῆς M. Styles εἰς τὴν ἐπιγραμματικὴν ἀλλὰ καὶ κριτικὴν ἀναδρομὴν, τὴν ὁποίαν ἔχαμε εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου, ἐπρότεινε τὴν ἑξῆς περιεκτικὴν ἔννοιαν:

Ἡ ΥΓΕΙΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΝ

Τὸ πρῶτον σκέλος: ΥΓΕΙΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ θὰ ἐπιδιωχθῇ μὲ τὴν συνεργασίαν τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου μας καὶ τῆς Παγκοσμίου Ὄργανώσεως Ὑγείας. Δὲν θὰ ὀλοποιηθῇ ὁμως ἂν ἡ Νοσηλευτικὴ δὲν εἶναι ὑγιής, ἀκριβία καὶ σθεναρή.

Τὸ δεύτερον σκέλος: **ΥΓΕΙΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΝ** περιστρέφεται γύρω ἀπὸ τρία οὐσιώδη στοιχεῖα: κατανόησιν, ἱκανότητα καὶ θέλησιν.

Ὡς Ἀδελφαί πρέπει νὰ **κ α τ α ν ο ἴ σ ω μ ε ν** τὴν ἀποστολήν μας μέσα εἰς τὴν κοινωνίαν. Νὰ ἔχωμε τὴν **ἰ κ α ν ὅ τ η τ α** νὰ φέρωμεν εἰς πέρας τὸ ἔργον μας εἰς τὸν εὐρύτερον χῶρον τῶν ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν. Καὶ νὰ ἔχωμε τὴν **θ ἑ λ η σ ι ν** νὰ ἀναγνωρίζωμεθα καὶ νὰ ἐνεργοῦμεν ὡς Ἀδελφαί. Αὐτὸ προϋποθέτει ἐπάρκειαν ἀναγνωρίσεως, ἀμοιῆς, συναδελφώσεως, συναισθήσεως τῆς κοινωνικῆς ἀποστολῆς τῆς Νοσηλευτικῆς, ὥστε νὰ ἐλκυσθοῦν ἱκανὰ πρόσωπα εἰς τὸν κλάδον μας καὶ νὰ σταδιοδρομήσουν ἐντὸς αὐτοῦ.

Τελειώνοντας ἡ Dr. M. Styles ἔκαμε μίαν προσωπικὴν διακήρυξιν, τί πιστεύει διὰ τὴν **ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΝ**. Ἀξίζει νὰ παραθέσωμεν:

ΤΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΝ ΠΙΣΤΕΥΩ ΜΙΑΣ ΑΔΕΛΦΗΣ

«1. Πιστεύω εἰς τὴν Νοσηλευτικὴν ὡς μίαν **ἐ π α γ γ ε λ μ α τ ι κ ῆ ν** **θ ὄ ν α μ ε ι ν** διὰ τὸ κοινωνικὸν καλόν, ὡς δύναμιν ἢ ὁποῖα ἐμφανίζει μίαν εὐδιάκριτον καὶ ζωτικὴν προοπτικὴν, ἕνα ἀξιολογικὸν προσανατολισμὸν καὶ μίαν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποῖαν δὲν προσφέρει κανένα ἄλλο ἐπάγγελμα.

2. Πιστεύω εἰς τὴν Νοσηλευτικὴν ὡς ἕνα **ἐ π α γ γ ε λ μ α τ ι κ ὸ ν** **κ λ ᾶ δ ο ν**, ὃ ὁποῖος ἀπαιτεῖ ὑγιᾶ ἐκπαίδευσιν καὶ ἐρευνητικὴν θάσιν· κλάδον στηριζόμενον εἰς τὴν ἐπιστήμην του καὶ εἰς ἄλλους ἀκαδημαϊκούς καὶ ἐπαγγελματικούς κλάδους, μὲ τοὺς ὁποίους σχετίζεται.

3. Πιστεύω εἰς τὴν Νοσηλευτικὴν ὡς μίαν **κ λ ε ι ν ι κ ῆ ν** **ὕ π η ρ ε σ ί α ν**, ἢ ὁποῖα χρησιμοποιεῖ ἰδιαίτερα βιο-ψυχο-κοινωνικά, φυσικά καὶ τεχνικά μέσα διὰ τὴν ἀνακούφισιν, ὑποστήριξιν καὶ ἄνεσιν τῶν πασχόντων.

4. Πιστεύω εἰς τὴν Νοσηλευτικὴν ὡς **ἀ ν θ ρ ω π ι σ τ ι κ ὸ ν** **ἔ ρ γ ο ν**, εἰς τὸ ὅποιον ἡ προσωπικότης, ὁ αὐτοσεβασμὸς, ἡ αὐτοδιάθεσις καὶ ὁ ἀνθρωπισμὸς τῆς Ἀδελφῆς συνεργάζονται μὲ τὸν ἀσθενῆ ὡς πρόσωπον.

5. Πιστεύω ὅτι ἡ μεγίστη συμβολὴ τῆς Ἀδελφῆς διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς κοινωνίας ἐξαρτᾶται ἀπὸ:

- τὴν ἀρίστην κατάρτισιν καὶ ἀνεπτυγμένην δεξιότητα τῆς Ἀδελφῆς,
- τὴν κατανόησιν, ἐκτίμησιν καὶ ἀναγνώρισιν αὐτῆς τῆς καταρτίσεως ἀπὸ τὸ κοινόν,
- τὰς ὀργανωτικάς, νομικάς, οἰκονομικάς καὶ κοινωνικάς προϋποθέσεις, αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν πραγματοποιήσιμον τὴν πλήρη καὶ κατάλληλον ἔκφρασιν τῶν νοσηλευτικῶν ἰδεῶν, ἀξιών καὶ δεξιοτήτων,
- καὶ ἀπὸ τὴν ἱκανότητα τοῦ νοσηλευτικοῦ ἔργου νὰ διατηρήσῃ ἐνότητα παρὰ τὴν ποικιλίαν καὶ τὰς διαφορὰς τῶν μελῶν του.

6. Πιστεύω εἰς τὴν νοσηλευτικὴν μου ἰδιότητα καὶ εἰς τὰς Ἀδελφάς συν-κδέλφους μου:

- εἰς τὴν εὐθύνην μας νὰ ἀναπτύξωμε καὶ νὰ ἀφιερώσωμε τὸ πνεῦμα, τὸ σῶμα

καὶ τὴν φυγὴν μας εἰς τὸ ἔργον τῆς Νοσηλευτικῆς, τὸ ὁποῖον ἐκτιμῶμε καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους ὑπηρετοῦμεν. Καὶ — εἰς τὸ δικαίωμα μας νὰ καταξιωθῶμε, νὰ ἀναγνωρισθῶμε καὶ νὰ ἀμειψθῶμε ὡς ὀφηλῶς ἐκτιμώμενα μέλη τῆς κοινωνίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τὸ Συνέδριον ἐταλαίωσεν. Αἱ θύραι ἐκλείσαν. Αἱ ὀμιλίας ἐσταμάτησαν. Αἱ Ἀδελφαὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὰς γῆρας των. Καὶ ὅλοι αἱ Ἑλληγιῖδες ἐγυρίσαμεν εἰς τὴν γαλανὴν πατρίδα μας ἐνθουσιασμέναι, ἔτοιμαὶ νὰ μοιρασθῶμε μὲ τὰς συναδέλφους μας ὅσα ἐμάθαμε καὶ μὲ τὴν διάθεσιν νὰ νοσηλεύσωμε καλῶτερον τοὺς ἀρρώστους ἀδελφοὺς μας.

Ἐκδρομὴ εἰς Οὐάσιγκτον.